

Канд. екон. наук Огданська О. Д., Литвиненко Г. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АНАЛІЗ СВІТОВОГО РИНКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

У сучасних умовах глобалізації та інтенсивного розвитку міжнародних економічних зв'язків транспортна інфраструктура відіграє ключову роль у забезпеченні стабільного функціонування світової економіки. Особливе місце в системі глобальних перевезень посідає залізничний транспорт, який характеризується високою пропускнуою здатністю, енергоефективністю та екологічною безпечністю порівняно з іншими видами транспорту. У зв'язку з цим залізничне машинобудування виступає стратегічно важливою галуззю світової промисловості, що забезпечує створення та модернізацію рухомого складу, розвиток транспортної інфраструктури та підвищення ефективності перевізного процесу [1; 3].

Світовий ринок залізничного машинобудування охоплює виробництво локомотивів, пасажирських і вантажних вагонів, електропоїздів, вагонів метро, трамваїв, а також широкий спектр комплектуючих і систем управління рухом. Розвиток цього ринку значною мірою визначається інвестиційною політикою держав, темпами урбанізації, зростанням міжнародної торгівлі та необхідністю модернізації транспортних систем. У багатьох країнах світу залізничний транспорт розглядається як важливий елемент реалізації стратегії сталого розвитку, оскільки він сприяє скороченню викидів парникових газів, підвищенню енергоефективності перевезень та зниженню навантаження на автомобільні транспортні системи [2].

Водночас сучасний світовий ринок залізничного машинобудування характеризується високим рівнем конкуренції між провідними виробниками рухомого складу, значними обсягами інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а також активним впровадженням інноваційних технологій. До ключових тенденцій розвитку галузі належать цифровізація транспортних систем, використання автоматизованих систем управління, розвиток швидкісних залізничних перевезень, а також перехід до екологічно чистих видів тяги, зокрема електричної та водневої. У результаті цього відбувається не лише кількісне зростання ринку, але й суттєва структурна трансформація виробництва залізничної техніки [2]. Значний вплив на формування сучасної структури світового ринку залізничного машинобудування мають і регіональні

фактори. Зокрема, країни Азійсько-Тихоокеанського регіону демонструють найвищі темпи розвитку галузі завдяки масштабним інвестиціям у транспортну інфраструктуру та активному будівництву швидкісних залізниць. У свою чергу, країни Європейського Союзу та Північної Америки зосереджуються переважно на модернізації існуючого рухомого складу, впровадженні інноваційних технологій та підвищенні екологічних стандартів виробництва.

З аналізу динаміки світового ринку залізничного машинобудування, зокрема обсягів виробництва рухомого складу, темпів зростання галузі та основних факторів, що впливають на її розвиток (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка розвитку світового ринку залізничного машинобудування (рухомого складу)

Рік	Обсяг світового ринку, млрд дол. США	Темп зростання, %
2021	58,0	–
2022	61,5	6,0
2023	63,0	2,4
2024	67,1	6,5
2025	70,6	5,2

Джерело: сформовано авторами на основі [1]

Наведені в таблиці дані свідчать про стійку висхідну динаміку світового ринку залізничного машинобудування упродовж 2021-2025 років. Якщо у 2021 році обсяг ринку становив 58,0 млрд дол. США, то у 2025 році він, за розрахунковою оцінкою, досяг 70,6 млрд дол. США. Отже, за п'ятирічний період абсолютний приріст ринку становить 12,6 млрд дол. США, що вказує на поступове розширення масштабів виробництва рухомого складу у світі. Така тенденція відображає підвищення ролі залізничного транспорту у глобальній транспортній системі, зокрема в умовах зростання попиту на екологічно безпечні та енергоефективні перевезення. За оцінкою Grand View Research, світовий ринок rolling stock у 2024 році становив 67,12 млрд дол. США і може зрости до 123,01 млрд дол. США до 2033 року при середньорічному темпі зростання 7,2% у 2025-2033 роках. Основними чинниками такого зростання названо інвестиції у залізничну інфраструктуру, цифровізацію та попит на сталий транспорт [1; 3].

Аналіз річних темпів зростання показує, що розвиток ринку був нерівномірним, але загалом позитивним. У 2022 році темп приросту становив 6,0%, що можна пов'язати з активізацією інвестиційних програм після пандемічного

спаду та відновленням попиту на транспортне машинобудування. У 2023 році темп зростання дещо уповільнився до 2,4%, що свідчить про певну стабілізацію ринку та вплив макроекономічної невизначеності. Водночас уже у 2024 році спостерігається нове прискорення до 6,5%, що є наслідком модернізації рухомого складу, розширення сегмента міського рейкового транспорту та зростання попиту на електрифіковані транспортні рішення. У 2025 році прогнозується збереження позитивної динаміки на рівні 5,2%, що підтверджує довгострокову інвестиційну привабливість галузі [2-3].

У результаті проведеного аналізу встановлено, що світовий ринок залізничного машинобудування демонструє стабільну тенденцію до зростання та відіграє важливу роль у розвитку глобальної транспортної інфраструктури. Залізничний транспорт залишається одним із найбільш енергоефективних та екологічно безпечних видів перевезень, що зумовлює підвищення інтересу держав та інвесторів до розвитку цієї галузі.

Дослідження показало, що упродовж 2021-2025 років обсяг світового ринку поступово зростає, що свідчить про розширення масштабів виробництва рухомого складу та підвищення ролі залізничного транспорту у світовій економіці. Основними чинниками розвитку ринку виступають інвестиції у транспортну інфраструктуру, впровадження інноваційних технологій, цифровізація транспортних систем, а також зростання попиту на екологічно чисті види транспорту. З огляду на це світовий ринок залізничного машинобудування має значний потенціал подальшого розвитку, що пов'язано з модернізацією транспортних систем, розширенням швидкісних залізничних перевезень та переходом до більш сталих і енергоефективних технологій.

Список використаних джерел:

1. Grand View Research. Rolling Stock Market Size & Share | Industry Report, 2023. URL: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/rolling-stock-market>.
2. International Union of Railways. Railway Statistics and Global Rail Market Study. URL: <https://uic.org>.
3. Statista. Global Railway Industry Statistics and Market Data. URL: <https://www.statista.com>.